

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

cohabitent uxoribus: uxores vero debita reverentia viris occurrant, sicut Sara obediebat Abrahamæ, Dominum eum vocans, 1. Petr. 3. v. 6.

Hoc si ita sit, Deus quoque fœdus suum servare vult, quod cum iis pepigit. Et si enim sal nunquam deficiat, siquidem conjuges pii tribulationem carnis habebunt, 1. Cor. 7. v. 28. attamen Deus omnia in bonum finem dirigit tandem sicut Paulus dicit, Rom. 8. v. 28.

Exemplum consolatione plenum proponitur in prælecta Pericope, ubi Christus ipse in nuptiis Cananæis præsentia sua comparet, & contestatur, falsi pactum inter Neo-Nymphos contractum, Deo gratum & acceptum esse. Et sicut tum, ubi vinum defecit, aquæ imperavit, ut in vinum commutata fuerit: Ita hoc ipso innuere voluit, se Christianos conjuges non deseriturum, sed aquam tribulationis, licet usque ad animam penetret, Psal. 69, 2. justo tempore in vinum solatii jucundissimum transmutaturum esse: ut post tempestatem tranquillum fiat, & post lachrymationem & fletum exultatio infundatur, Tob. 3. vers. 23.

Videbimus nunc ex Evangelio

I. Triplicem Querelam.

II. Triplicem Medelam.

III. Triplicem Cautelam.

II.

Exegetis.

Venerandi Veteres dicere consueverunt, tria esse, quæ hominem post beatificam Dei cognitionem felicem constituent: Primum, bene nasci; secundum, bene nubere, & tertium, bene mori. Mag-

nam enim profecto gloria est, si vere de aliquo dicere possis, ut Raguel de Tobia: Boni & optimi viri filius es, Tob. 7. v. 7. Nec minus verum est, quod Siracides ait: Mulieris bonæ beatus vir: numerus enim annorum illius duplex, Sirac. 26. v. 1. Et mors beata ad perfectum bonum deducit. Beati mortui, qui in Domino moriuntur, à modo Apoc. 14. v. 13.

Hodiernum Evangelium speculum proponit nobis, in quo cernimus quomodo feliciter conjugium inire possimus.

Ad Querelam pertinet,

I. Conjugii odium, quod Diabolus adversus conjugium semper exeruit. Et si enim divina ordinatio est, quæ jure reprehendi nequit: attamen adversarius hic omnem movet lapidem, quomodo Statui huic labeculam adspargat. Id fecit

1. Oblique. Sic post ipsum lapsum primo Parenti Adamo inspiravit, ut omnem culpam peccati in mulierem devolveret, quod & fecit, Gen. 3. v. 13.

Sic Lamech ad *πολυγαμίαν* introducendam persuavit, Gen. 4. v. 19.

Quod & factum est, ubi homines ante diluvium eo deduxit, ut in conjugii contumeliam acceperint sibi uxores ex omnibus, quas elegerant, intellige ex mera libidine, contra jus & honestatem, Gen. 6. vers. 2.

Ipsæ quoque est, qui Apostolis, postquam Servator ipsis de divortio concionatus, non posse idem locum habere, nisi interveniente vel adulterio vel morte, has cogitationes inspiravit, ut dixerint: Si ita est causa hominis cum uxore, non expedit nubere. Matth. 19. v. 10.

Factum tandem est, & adhuc fit, quando hostis hic malignus homines eò adigit, ut in inimicitia, odio, invidentia, & Zelotypia vivant, & alter alteri miseriam suam exprobrat, Tob. 2. v. ult. Ubi enim Zelus & contentio, ibi confusio, *καὶ πᾶν φῶλον πρᾶγμα*, Jac. 3. v. 16.

2. *Directe*, semel per Romanum Antichristum, de quo Paulus dudum prædixit: quod prohibiturus sit nubere, 1. Tim. 4. v. 3. Deinde per Epicureos, qui non ventur ignominiosissime de matrimonio loqui, cujusmodi scommata passim feruntur.

Sed grande id peccatum est. Laus enim & magnificentia opus ejus, Psal. 111. v. 3. Honorifice igitur de eo sentiamus, dantes gloriam Deo, ejusque sanctæ ordinationi nos submisse subjicientes, quia melius est nubere, quam uri, 1. Cor. 7. v. 9.

Id Diabolus non ignorat, ideo multis fastidium connubii movet, ut luntus matrimonii & rei familiaris averterentur, & ita incidant in fornicationem, immunditiam, libidinem, & concupiscentiam pravam, & jacturam *fortunarum & facultatum* faciant, qui enim nutrit scorta perdit substantiam, Prov. 29. v. 3. Perdant *sanitatem*: qui enim se jungit fornicariis, erit temerarius, putredo & vermes hæreditabunt illum, Sir. 19. v. 3. Amittunt *rationem*. Nam fornicatio, & vinum & mustum auferunt cor, Hof. 4. v. 11. Profligant *bonam famam*, Prov. 6. vers. 32. Quin & vitam profundunt, Prov. 7. v. 22. Nec non animæ salutem disperdunt, Fornicatores enim & adulteros judicabit Deus, Hebr. 13. v. 4. Apoc. 21. v. 8. 1. Cor. 6. v. 9.

II. *Intercessionis repudium*. Ubi enim Ma-

ria vinum deficere animadvertit, ne novi nupti ignominiam incurrant, aperit id filio suo, inquiens: Vinum non habent. Verum ille intercessionem ejus non accipit, sed matri durum responsum dat, inquiens: Mulier, quid mihi tecum?

Ira Deus adhuc hodie ratione piorum & fidelium opem suam quandoque differre solet, ut non opituletur, ubi ipsi desiderant: sed relinquit eos in calamitatibus, in angore & dolore, ut in seipfos descendant, & cogitent, quod & Deus aliquamdiu expectare cogatur, dum admonitioni ejus locum relinquamus, & pœnitentiam agamus, ut ipse indicat, Zeph. 3. v. 8. Verum hæc mora commodo nostro inservit, primo *ad nostræ abnegationem*, ne in nobis ipsis, vel alia aliqua creatura confidamus, sed cum Jeremia dicamus: Vere in Domino Deo salus nostra Israel, Jer. 3. v. 23. Deinde *ad fidei probationem*, ut fides nostra multo pretiosior auro, quod per ignem probatur, inveniatur in laudem & gloriam, & honorem, in revelatione Jesu Christi, 1. Petr. 1. v. 7. qui omnibus dabit secundum opera ipsorum, Apoc. 20. v. 12. Tertio, *ad devotionis excitationem*, non enim saltem petendum, sed & quærendum & pulsandum est, si exaudiri velimus, Matth. 7. v. 7. Tandem, *ad auxilii impetrati commendationem*. Hinc Augustinus: Desiderata diu dulcius obtinentur, cito autem data vilescunt. Sic solet Deus differre exauditionem, ut in posterum cautius mercari discentes, non facile peccato assentiamur, quod omnis mali fons & origo est, Jer. 2. v. 19. sicut Hiskias ex morbo reconvalescens dixit: Leniter incedam per omnes annos meos, super

super amaritudine animæ meæ , Esa. 38. vers. 15.

Interea hoc solatium certum est , quod Deus semper exaudit orationem nostram , si non ad nostram voluntatem , tamen ad nostram utilitatem , Augustino dicente : cogitationes DEI non sunt cogitationes nostræ , Esa. 55. vers. 8. Ideo horas & moras ejus æquo animo expectemus, nec desperemus, si exauditio non statim sequatur.

Spes præstolatur optimum
Tempus Deo promissum :
Non qua futurum gaudium
Id sit die, decisum.
Scit ille tempus optimum,
Nullumque nobis dat malum,
Hæc spes reposta nobis.

III. *Amicorum deliquium.* Quod probat architrachus, qui sine dubio quidam ex sponsi agnatis fuit, quia ipsi munus Promi- Condi concreditum : attamen adeo suspicax est, ut sponsum in suspicionem trahat, quasi studio deterius vinum in principio apposuerit, nunc vero saturatis generosius propinet: quo ipso tacite quasi invidiam, avaritiam & tenacitatem ejus arguit. Id sponsum surdis auribus præterire oportet, dum innotescat, unde vinum Cos veniat, quodque non sponsum, sed Christus id largitus sit.

Ita adhuc hodie varia præjudicia offerunt se , quibus probi Christiani subjecti esse coguntur. Suspicio enim malus hospes est , & sæpe inimicum fingit , ubi nullus adest , vel de alterius facultatibus & redditibus multa garrat , quorum qui possidet , optimus testis est. Præcipue id

locum habet in censu atque tributis , ubi omnia ad rationes revocantur, & ad amussim exiguntur.

Mordet hoc viros honestos , ubi non modo commiserationem nullam sentiunt : sed & inopiam suam pro divitiis venditari audiunt. Commendent proinde Deo rem suam, qui cordium scrutator est , 1. Reg. 8. v. 39. & scit opera cujuslibet , & ubi habiter, Apoc. 2. 13. qui suo tempore educet quasi lumen justitiam eorum , & judicium eorum , tanquam meridiem , Psal. 37. v. 6.

Quod si igitur & tu ejusmodi amicos habeas, qui magis proditores, quam benefactores tui sunt, & verbo onerosi consolatores, Job. 16. v. 2. cogites velim, non novum hoc esse, & Deo tuo confide : Bonum enim est confidere in Domino, quam confidere in homine, Psal. 118. v. 8. Profecto filii hominum sunt vanitas , filii viti sunt mendacium, Psal. 62. v. 10. Sed Deus noster custodit veritatem in seculum, Psal. 146. v. 6.

Secundo.

SEquitur *Medela*, quæ fuit
I. *Ex Conjugii astimio*, quod Christus ipse eo confirmat, quod cum matre & discipulis in nuptiis Cananæis comperet. Id fecit, ut veteres recte observarunt , primo ideo, ut innueret, conversationes honestas sibi non displicere, nec improbari sibi, si cum viris justis convivemur, in timore Dei, Sir. 7. v. 23. Deinde ideo, ut hoc ipso matrimonium approbet , quod sit *status sanctus*, qui sibi & Patri & Spiritui sancto probeatur. Non enim est bonum hominem esse